

Föreningsmeddelanden.

Entomologiska Föreningen i Stockholm.

Sammanträdet i Farmaceutiska föreningens lokaler fredagen den
22 jan. 1932.

Närvarande ett 20-tal medlemmar, ordf. prof. Tullgren, sekr. kand. Ahlberg.

Efter vederbörlig protokollsjustering meddelade ordf. att styrelsen till medlemmar i föreningen invalt arkitekten Claes Almqvist, Stockholm, och läraren Geir Gigja, Reykjavik.

Aftonens första föredrag hölls av prof. Trägårdh, som gav en av planscher och mikroskopiska preparat belyst översikt över »Palaeacari-formes, en ny underordning bland acariderna». Denna underordning hade uppställts för två former, tillhörande olika släkten. Den ena av dessa, *Archaeonothrus*, hade föredr. själv påträffat i Sydafrika 1905 och kort beskrivit 1906, utan att då inse dess isolerade systematiska ställning. Den andra formen, som kallats *Palaeacarus hystricinus*, hade föredr. funnit i humuslagret i en granskog vid Dalby i Skåne. — Båda formerna likna till sin yttre habitus Oribatidnymfer och förete också vissa omisskännliga anknytningspunkter till Oribatiderna. Trakésystemet med dess stigmata på yttersidan av mandiblernas bas omöjliggör dock deras placering inom denna underordning. Båda formerna uppvisa mycket primitiva karaktärer, så t. ex. i fråga om maxillernas byggnad samt antalet borst på ryggsidan av propodosoma, som har 6 par sådana. De äro otvivelaktigt de lägst stående av alla nu levande acarider och visa tydlig släktskap med den i devon (Old red sandstone) anträffade acariden *Protacarus Hirst*, såväl som med Oribatider och primitiva Trombidiformes.

Andra föredraget hölls av mag. K.-H. Forsslund, som redogjorde för »Några nya rön betr. insamlingstekniken vid markfauneundersökningar». De utförda försöken avsågo dels att ge en i största möjliga grad både effektiv och snabb metod för insamling av djuren, dels ock att förklara de stora olikheter, som förefinnas mellan vissa tidigare försök och som tyda på genomgående grundfel hos en del av dem. Den vid försöken använda fångstapparaten var en modifiering av den kända Berlese-apparaten. Som värmekälla användes dels en 40-, dels en 25-wattlampa, varjämte utfördes parallellförsök utan uppvärmning, d. v. s. med torkning i vanlig rumstemperatur. Av försöken framgick att material av mera kompakt beskaffenhet från skuggiga lokaler ej kan

behandlas med lampmetoden, enär de mera ömtåliga och spröda formerna därvid till stor del dö, innan de hunnit ut ur substratet. Material från exponerade lokaler med växlingar i de yttre förhållandena fordrar däremot kraftiga medel för att djuren skola lämna substratet. En generell metod för insamling av markfaunan är alltså olämplig. Med uppritade kurvor demonstrerades vidare avdunstningens avgörande betydelse för utdrivningen av djuren. Huvudparten av dessa börja lämna substratet först när fuktighetsgraden sjunkit till omkr. 10 %, vilket med den starkare lampan inträffar redan under 7.—9. timmen, med den svagare lampan mellan 10. och 21. timmen och i rumstemperatur först under 3. dygnet. Kurvorna visade även tydligt hur uttorkningen och djurens utdrivning påskyndades genom då och då upprepade omrörningar av materialet.

Sammanträdet i Farmaceutiska föreningens lokaler fredagen den 4 mars 1932.

Närvarande ett 20-tal medlemmar, ordf. prof. Tullgren, sekr. kand. Ahlberg.

Sedan ordf. efter protokolljusteringen meddelat, att styrelsen till medlem i föreningen invalt bankombudsman Claes Lindskog, Stockholm, föredrog hr Olsson revisionsberättelsen, som var av följande lydelse:

»Revisionsberättelse.

Undertecknade, utsedda att granska Entomologiska Föreningens i Stockholm räkenskaper för år 1931, få efter fullgjort uppdrag avgiva följande revisionsberättelse:

Vinst- och förlustkonto.

Inkomster:	Utgifter:
Årsavgifter . . . . . Kr. 1,588:—	Entomologisk Tidskrift . Kr. 2,791: 11
Räntor . . . . . » 1,618: 96	Svensk Insektfauna . . » 680: 34
Statsanslag . . . . . » 2,000:—	Omkostnadskonto . . . » 1,047: 48
	Bibliotekets konto . . . » 152: 95
	Grills fond . . . . . » 300:—
	Kapitalkonto . . . . . » 235: 08
<hr/> Summa kronor 5,206: 96	<hr/> Summa kronor 5,206: 96

Utgående balanskonto.

Tillgångar:	Skulder:
Obligationer . . . . . Kr. 31,000:—	Regnells fond . . . . . Kr. 2,000:—
Reversers konto . . . . . » 1,050:—	Wahlbergs fond . . . . . » 2,000:—
Bankkonto . . . . . » 2,461: 61	Grills fond . . . . . » 4,279: 34
Bibliotekets konto . . . » 1:—	Sandahls fond . . . . . » 10,000:—
	Smitts fond . . . . . » 6,400:—
	Ständiga ledamöters fond » 5,600:—
	Publikationsfonden . . » 4,107: 75
	Kapitalkonto . . . . . » 125: 52
<hr/> Summa kronor 34,512: 61	<hr/> Summa kronor 34,512: 61

Föreningens fonder.

Sedan räkenskapsårets början har Ständiga ledamöters fond ökat med 200 kronor och Grills fond med 300 kronor; övriga fonder äro oförändrade.

Föreningens medlemsantal,

Antalet medlemmar har under året icke undergått någon förändring, utan utgör fortfarande 255, av vilka 206 varit årsbetalande och 49 icke årsbetalande (hedersledamöter och ständiga etc.).

Revisorerna, som granskat samtliga räkenskaper, verifikationer och handlingar, ha funnit dem i god ordning och hemställa därför till föreningen att full och tacksam ansvarsfrihet beviljas styrelse och kassaförvaltare för räkenskapsåret 1931.

Stockholm den 4 mars 1932.

Nils Bruce.

Axel Olsson.»

Sedan föreningen i enlighet med revisorernas förslag beviljat styrelse och kassaförvaltare full och tacksam ansvarsfrihet för räkenskapsåret 1931, meddelade ordf. att apotekare J. W. Hamner av sagt sig uppdraget att vara föreningens kassaförvaltare, varför styrelsen till hans efterträdare utsett folkskollärare Axel Olsson. På förslag av ordf. utsåg föreningen hr Olsson till apotekare Hamners efterträdare även inom styrelsen. Ordf. framförde därpå till apotekare Hamner styrelsens och föreningens varma tack för det stora intresse han städse visat föreningen och för allt uppoffrande arbete, han nedlagt i dess tjänst.

Aftonens föredrag hölls av kand. B. Rudebeck, som berättade om »En sommar i Gambia». Föredr. hade som assistent åtföljt den »Svenska Gambiaexpeditionen 1931», vilken i april lämnade Sverige för att i Gambia göra insamlingar och studier av vissa lungfiskar och benganoider samt deras utvecklingsstadier. Föredraget, som belystes av kartor och ljusbilder, redogjorde för expeditionens upplevelser samt för åtskilliga intressanta drag ur infödningarnas liv och sedvänjor.

Efter föredraget visade tandl. Nordström ett nyutkommet arbete om fjärillarver: »Les chenilles» av Léo-Paul Robert, vilket särskilt utmärktes av de utmärkt vackra färgillustrationerna.

Sammanträdet å Skogshögskolan fredagen den 6 maj 1932.

Närvarande ett 20-tal medlemmar samt som föreningens gäster prof. Hesselman och dr. Butovitsch; ordf. prof. Tullgren, sekr. kand. Ahlberg.

Efter protokolljusteringen meddelade ordf. dels att föreningen genom döden förlorat tvänne av sina medlemmar, nämligen direktören

N. H. Lindström och kassören Gottfried Hofgren, dels att styrelsen till medlemmar i föreningen invalt distriktslantmätaren S. E. Campbell, Visby, distriktsveterinär A. Ottander, Smedjebacken, f. d. jägmästare W. Wilke, Stockholm, samt Saltsjöbadens Samskola.

Till Grilliska stipendiet hade 6 ansökningar inkommit och i enlighet med styrelsens förslag beslöt föreningen att tilldela studerandena Gustav Kolthoff, Uppsala, och Bertil Lekander, Stockholm, vardera ett stipendium å 100 kronor, åt den förre för skalbaggstudier i Dalarna och åt den senare för studier av fjärilfaunan i Stockholms skärgård.

Föredraget för aftonen hölls av prof. Trägårdh över »Stormskadorna och skogsinsekterna» och utgjorde en redogörelse för skador, som från skogsinsekternas sida hota de av stormen härjade landsändarna. Föredr. redogjorde vidare för de åtgärder till deras bekämpande, som av honom föreslagits, samt meddelade hur man tänkt sig själva utrotningsarbetet. Med anledning av föredraget yttrade sig prof. Hesselman.

Sammanträdet avslutades med en diskussion om frågan om den sedvanliga vårexkursionen, varvid sekr. erinrade om ett redan tidigare framlagt förslag att förlägga en exkursion till trakterna norr om Björknäs. Då intet annat förslag framlades, antog föreningen detta och uppdrog åt ordf. och sekr. att planlägga exkursionen, som borde företagas i början av juni.

Vårexkursionen till Björknäs söndagen den 12 juni 1932.

Vårexkursionen, som företogs söndagen den 12 juni och till mål hade trakterna kring Glasbruks- och Trollsjöarna norr om Björknäs, gynnades av varmt och soligt väder. Terrängen befanns vara mycket omväxlande och torde på det hela taget ha tillfredsställt deltagarnas önskemål i fråga om fångstplatser. Deltagarna voro 15.

Sammanträdet i Farmaceutiska föreningens lokaler torsdagen den 20 okt. 1932.

Närvarande ett 20-tal medlemmar; ordf. prof. Tullgren, sekr. kand. Ahlberg.

Sedan föregående mötes protokoll justerats, meddelade ordf. att styrelsen till medlemmar i föreningen invalt tecknaren Max Richter, Stockholm, distriktsveterinären Peter Dahlstrand, Häljebol, bergsingenjören Ragnar Widén, Kallholmen, fil. stud. Ivar Sperber, Uppsala, samt fil. stud. J. A. Mühlow, Malmö.

Därefter upptogs till allmän diskussion vissa föreningsangelägenheter, särskilt insektfaunan och därmed sammanhängande frågor. Sedan ordf. inledningsvis omnämmt de svårigheter av olika slag, som utgörelset av insektfaunan medfört för föreningen och att en omläggning

av denna publikationsserie därför vore alldeles nödvändig, redogjorde sekr. för det ekonomiska resultatet av faunan under de år, som gått sedan dess första del utkom. Under tiden 1900—1916, då faunan trycktes tillsammans med tidskriften, kunde den årliga förlusten beräknas till omkring 70 kronor. Under tiden fr. o. m. 1917, då faunan trycktes separat och med åtnjutande av en del av statsanslaget, kunde årliga förlusten uppskattas till omkring 500 kronor. Frånräknas statsanslaget, vilket för faunans del i medeltal utgjort 500 kronor årligen, uppgår förlusten till omkring 1,000 kronor pr år. — Under den följande diskussionen framhöll ordf. särskilt vikten av ett förlagskapital, bl. a. för betalning av tillräckligt stora författararvoden; ett viktigt villkor vore även anskaffandet av fasta abonnenter, såsom bibliotek, skolor m. fl., och fördenskull kunde det tänkas vara fördelaktigt att låta faunan ingå som en del av en allmän svensk evertebratfauna och att utgivningen överlämnades till något förlag. I förslaget om en evertebratfauna instämde prof. Trägårdh och dr. Lundblad, medan sekr. och kand. Malaise uttalade sina betänkligheter däremot. Av direktör Falkenström framhölls risken för att statsanslaget eventuellt skulle komma att indragas eller åtminstone starkt beskäras, därest faunan upphörde eller överlämnades. — Diskussionen blev mycket livlig och ett 30-tal inlägg gjordes. Den avslutades dock utan att föranleda något beslut. Majoriteten av de närvarande syntes dock vara för planen på en allmän svensk evertebratfauna, vari insektsfaunan borde ingå.

Efter diskussionen meddelade prof. Trägårdh, som komplettering till sitt tidigare föredrag i föreningen, att Palaeacarus av mag. Forsslund påträffats i Kulbäcksliden samt att en fransman nu beskrivit 2 nya släkten och en art av samma grupp. — Vidare meddelade dr Roman att Ephialtes terebrans anträffats på Omberg såsom parasit på Dendroctonus. — Kand. Malaise förevisade därpå några arter av det ännu ej beskrivna växtstekelsläktet Metallopæus. Exemplaren härrörde från Himalayas och Västkinas högfjäll, där glänsande blåa, gröna och kopparröda metallfärger utbildats under den tropiska solens inverkan. Exemplaren av de 5 förevisade arterna tillhörde Brit. Museum, Leningradmuseet samt Indian Museum i Calcutta. — Slutligen förevisade kand. Engdahl ett vid Södertälje taget exemplar av den sällsynta Xanthia gilvago och ett vid Uppsala taget exemplar av Ennomos fuscantaria; båda arterna voro förut kända endast från Skåne.

**Sammanträdet i Farmaceutiska föreningens lokaler onsdagen den
14 dec. 1932.**

Närvarande ett 20-tal medlemmar, ordf. prof. Tullgren, sekr. kand. Ahlberg.

Efter vederbörlig protokollsjustering förrättades stadgeenligt sty-

relseval, vilket utföll så att samtliga avgående omvaldes, nämligen till ordförande prof. Tullgren, till ordinarie styrelsemedlemmar folkskollärare Olsson, dr Peyron och dr Roman, samt till suppleant dr Lundblad. Till revisorer att granska 1932 års räkenskaper valdes kammarskrivare Bruce och fil. kand. Hedgren samt till revisorssuppleanter fil. mag. Forsslund och kand. Notini.

Aftonens föredrag hölls av prof. Trägårdh över ämnet »Skogen, stormen och barkborrarna. En redogörelse för 1932 års kampanj». »Genom stormhärjningarna 1931—32 ställdes den svenska skogsentomologien inför uppgifter av stora mått. Helt nya metoder måste utarbetas för undersökning av skadeinsekternas frekvens på de otaliga hyggerna, vilka i alla avseenden företedde ytterst växlande förhållanden. Genom en särskild linjetaxeringsmetod lyckades man emellertid få en pålitlig bild av de olika faktorernas samspel. De siffror, som erhöles med denna metod, äro av grundläggande betydelse för en riktig uppfattning av tillståndet ej blott på de rationellt upphuggna och röjda stormhyggerna, utan även på de helt eller delvis obehandlade, och tillåter redan nu ett bedömande av situationen under de närmaste åren. — För att förgöra barkborrarnas avkomma fordras först och främst att aptera, såga och utdriva timret, upphugga och barka pappersveden samt upphugga bränsle. Vidare måste man barka allt avfall, som har så tjock bark, att det erbjuder yngelmöjligheter för barrskogens värsta fiender: mörghorren på tallen och den åttatandade barkborren på granen. Denna barkning måste ske medan avkomman ännu befinner sig i det ömtåliga larvstadiet, vari den dels dödas vid själva barkningen, dels dukar under, när den kastas ut i markbetäckningen. — Ju grövre det obarkade timmer är, som under sommaren ligger kvar i skogen, desto större blir förökningssiffran. Belysande härvidlag är resultatet av en räkning i Kalmar län på 5 timmervältor om vardera 70 stockar, alla angripna av åttatandade barkborren och ej i rätt tid barkade. På var stock funnos i medeltal 4,800 unga barkborrar, på alla 5 vältorna således 1,400,000 barkborrar. Täckningsprocenten var i detta fall blott 44 %, men hade stockarna varit angripna i hela sin utsträckning, hade siffran stigit till omkr. 3,000,000. Våren 1931 voro barkborrarna i de stormhärjade skogarna ej så talrika, att de kunde utnyttja alla tillfällen till äggläggning. I medeltal angreps blott omkring $\frac{1}{10}$ av den tillgängliga ytan. Härigenom uteblev tyvärr all konkurrens om utrymmet, och djuren ha därför i år förökat sig 3—4 gånger mer än annars. Efter sommarens undersökningar föreligga nu från Uppland siffror, som belysa verkan av de företagna åtgärderna. Enligt föreliggande uppgifter hade i detta landskap stormfällts omkring 2,000,000 kbm, vilket motsvarar en stormhärjad areal av 25,000 hektar. — Om intet åtgjorts, skulle den åttatandade barkborren här i år ha producerat en avkomma av 13 milliarder barkborrar. Genom virkets behandling på vissa arealer, torde denna siffra nedgått till 10 milliarder. Åtgärderna skulle

således lett till att 3 milliarder, d. v. s. 23 %, av barkborrarna dödats. Om däremot allt virke å hela den stormhärjade arealen kunnat behandlas fullt riktigt och i rätt tid, skulle avkomman hösten 1932 ha uppgått till blott 200,000,000. — För att bedöma vilken fara dessa 10 milliarder barkborrar utgöra för den redan hårt decimerade skogen kunna vi antaga att den åttatandade barkborren nästa år till 100 % utnyttjar $\frac{2}{3}$ av en tänkt medelstam med 12 kvm barkyta, varför det, enligt värdena 2,5 hona och 0,024 kvm barkyta pr gångsystem, åtgå 833 honor för var stam. Av barkborrarna äro hälften honor, och om hälften av dem dör under vintern, återstå likväl 2,5 milliarder honor nästa år, vilka vid samma täckningsprocent som förut räcka till att döda 3,000,000 granar. Skulle emellertid täckningen blott vara 50 %, kommer man upp till ett tal, som närmar sig det stormfällda virkets. Det är följaktligen ännu för tidigt att slå sig till ro. Detta år kommer utan tvivel att bli kritiskt för de stormhärjade skogarna och även för de angränsande. Det är därför nödvändigt att staten såväl som den enskilde uppjuder alla sina krafter att möta den hotande faren.» (Autoref.) — Föredraget belystes av talrika ljusbilder och planscher.

Red. Jansson visade därpå tvänne mycket sällsynta Pytho-arter, colvensis och abieticola, som under den gångna sommaren tagits i nordligaste Norrland. *P. colvensis* är förut blott känd från Finland, Estland och Sibirien och således ny för faunan, medan *abieticola* en gång förut (av mag. Forsslund) påträffats hos oss. Ehuru de båda leva på gran — på liggande stammar av yngre träd — är den förra ett fuktighetsälskande djur, som blott anträffas på stammar, som ligga vid bäcker, myrar etc., medan den senare fordrar torra solstekta stammar. Enligt Saalas torde *colvensis* vara utdöd inom en snar framtid, enär sådana skogar, som den behöver, alltmer försvinna. Till jämförelse visades ett ex. av *P. depressus*. Med anledning av demonstrationen yttrade sig prof. Trägårdh.

Sammanträdet i Farmaceutiska föreningens lokaler torsdagen den 30 mars 1933.

Närvarande ett 20-tal medlemmar, ordf. prof. Tullgren, sekr. lic. Ahlberg.

Sedan protokollet från föregående möte justerats föredrog kammar skrivare Bruce följande

»Revisionsberättelse.

Undertecknade, utsedda att granska Entomologiska Föreningens i Stockholm räkenskaper för räkenskapsåret 1932, få efter fullgjort uppdrag avgiva följande revisionsberättelse:

Vinst- och förlustkonto.

Inkomster:		Utgifter:	
Årsavgifter	Kr. 1,810:—	Entomologisk Tidskrift .	Kr. 2,855: 82
Statsanslag	» 1,700:—	Svensk Insektfauna . . .	» 191: 23
Räntor	» 1,829: 27	Omkostnadskonto	» 1,109: 80
Bibliotekets konto	» 2:—	Kapitalkonto	» 1,184: 42
	<hr/> Summa kronor 5,341: 27		<hr/> Summa kronor 5,341: 27

Utgående balanskonto.

Tillgångar:		Skulder:	
Obligationer	Kr. 33,000:—	Regnells fond	Kr. 2,000:—
Reversers konto	» 805:—	Wahlbergs fond	» 2,000:—
Bankkonto	» 1,905:—	Grills fond	» 4,293: 31
Bibliotekets konto	» 1:—	Sandahls fond	» 10,000:—
	<hr/> Summa kronor 35,711:—	Smitts fond	» 6,400:—
		Publikationsfonden . . .	» 4,107: 75
		Ständiga ledamöters fond	» 5,600:—
		Kapitalkonto	» 1,309: 94
			<hr/> Summa kronor 35,711:—

Föreningens fonder.

Sedan räkenskapsårets början har Grills fond ökat med kronor 13: 97; övriga fonder äro oförändrade.

Föreningens medlemsantal.

Antalet medlemmar, som under året ökats med tre, utgör 258, av vilka 210 varit årsbetalande och 48 icke årsbetalande (hedersledamöter, ständiga etc.).

173 medlemsavgifter för år 1932 ha hittills inbetalats.

Revisorerna, som granskat samtliga räkenskaper, verifikationer och handlingar, ha funnit dem i god ordning och hemställa därför till föreningen att full och tacksam ansvarsfrihet beviljas styrelse och kassaförvaltare för räkenskapsåret 1932.

Stockholm den 22 mars 1933.

G. Notini.

N. Bruce.»

Sedan föreningen, i enlighet med revisorernas förslag, beviljat styrelse och kassaförvaltare full och tacksam ansvarsfrihet för räkenskapsåret 1932, meddelade ordf. att styrelsen till medlemmar i föreningen invalt tandläkare Sune Wendel, Karlskrona, ingenjör Olof W. Ågren, Lidingö, stud. Olle Hallgren, Ronneby, stud. Lennart Lindgren, Hälsingborg, fil. stud. K. Haglund, Långasjö, samt Djursholms Samkola.

Dr A. Roman höll därpå ett av kartor och planscher belyst föredrag över »Spridda drag ur ichneumonidernas biologi och utbredning». Bland de många intressanta drag, som denna djurgrupp företer, framhölls särskilt att, trots den synnerligen enformiga och likartade allmänna organisationen av dessa steklar, en ytterst mångfaldig anpassning förefinnes i fråga om äggläggningen, vilket medfört en starkt varierande utbildning av äggläggningsapparaten, som därför kommit att spela en viktig systematisk roll. Det intressanta föredraget gav anledning till en livlig diskussion.

Efter föredraget visade tandl. Nordström en av talrika vita Apanteles-kokonger besatt larv av *Dendrolimus pini*, och hr Richter några synnerligen vackert preparerade insekter, varibland även några *Papilio machaon*. En del puppor av denna art, vilka också visades, voro parasiterade av den sällsynta *Trogus coeruleator*.

Sammanträdet i Farmaceutiska föreningens lokaler torsdagen den 18 maj 1933.

Närvarande ett 20-tal medlemmar, ordf. prof. Tullgren, sekr. lic. Ahlberg.

Efter protokollsjusteringen meddelade ordf. att föreningen sedan förra mötet genom döden förlorat tvänne av sina medlemmar, nämligen docenten, fil. dr N. E. Nordenskiöld och distriktsveterinären P. Dahlstrand, samt erinrade med några varmhjärtade ord om den bortgångne Nordenskiöld.

I enlighet med styrelsens förslag beslöt föreningen att tilldela studerandena Jean-Jacques Braconier, Uppsala, och Nils Linnman, Stockholm, vardera ett stipendium å 100 kronor för i ansökningarna uppgivet ändamål.

Därpå dryftades frågan om vårexkursionen, varvid red. föreslog en utfärd till de stormhärjade skogarna t. ex. vid Gimo, Östhammar eller Norrtälje, medan sekr. redogjorde för ett av kammarskrivare Bruce framkastat förslag att förlägga exkursionen till Andervikens kalkbruk i närheten av Trosa. Något beslut fattades dock ej, utan uppdrogs åt sekr. att närmare efterhöra medlemmarnas önsknings och därefter bestämma tid och mål för exkursionen.

Aftonens föredrag hölls av docent Melin över ämnet »Om s. k. anpassning mellan vissa blommor och fåglar, sedd i ljuset av de senares ökologi och anatomi». Föredraget behandlade »ornitofili»-problemet med utgångspunkt särskilt från kolibriernas ökologi och anatomi, som av föredr. ingående studerats vid hans forskningsfärd till Amazonas och Anderna 1923—25. Föredraget utformades närmast som en inledning till några kommande föredrag om insekternas och blomornas anpassningar.

Vårexkursionen till Anderviken söndagen den 11 juni 1933.

Föreningens vårexkursion ställdes detta år till Andervikens kalkbruk i närheten av Trosa under ledning av kammarskrivare Bruce, som även ombesörjde de 15 deltagarnas färd, dels med bil, dels med motorbåt från Södertälje, varifrån exkursionen startade vid 9-tiden på förmiddagen. Vädret var hela dagen det mest strålande och utbytet torde för de flesta deltagarna blivit till belåtenhet. Vid 1-tiden gjordes ett uppehåll i insamlandet, då färdledaren bjöd på utmärkt lunch, vilken återställde deltagarnas genom värmen något slappnade energi. Exkursionen avslutades i bästa stämning med gemensam supé på rest. Björkudden vid Södertälje havsbad, varvid färdledaren avtackades med upprepade leven och hurrarop.

Sammanträdet i Farmaceutiska föreningens lokaler tisdagen den 24 okt. 1933.

Närvarande ett 20-tal medlemmar, ordf. prof. Tullgren, sekr. lic. Ahlberg.

Efter protokollsjustering meddelade ordf. att styrelsen till medlemmar i föreningen invalt köpman Hilmer Sundberg, Uppsala, stud. Nils Linnman och trädgårdseleven Bertil Linder, Stockholm, samt hr Fritz Jensen, Stavanger. Vidare meddelade ordf. dels att styrelsen beslutat träffa avtal med bokhandelsfirman Björck & Börjesson i Stockholm angående försäljningen av det äldre tidskriftslagret och redogjorde för innehållet av detta avtal, dels ock att prof. Sjöstedt som gäva till föreningens bibliotek överlämnat en synnerligen värdefull samling litteratur omfattande 228 vol. och häften av 16 olika verk och tidskrifter, varför styrelsen beslutat att till honom avlåta en tacksamhetskrivelse.

Aftonens föredrag: »Insekter som smittospridare», hölls av sekr., som därvid gav en översikt av insekternas roll som överförare bl. a. av vissa farliga sjukdomar såsom malarian, gula febern, sömnsjukan, tsetsesjukan m. fl. Med anledning av föredraget yttrade sig kand. Mühlow, som omnämnde hurusom insekter i vissa fall även bevisats överföra växtsjukdomar, t. ex. mjöldryga, vilken sprides med flugor. Ordf. omnämnde sedan en del intressanta fall, som han haft tillfälle att närmare lära känna, såsom den för åtskilliga år sedan mycket omtalade »giftiga flugan i Eslöv», som ej var annat än den vanliga *Simulium reptans*, samt ett fall från Stockholm, då *Wohlfartia*-larver parasiterat en kvinna, som genom olyckshändelse råkat få en del i och för sig tämligen ofarliga hudsår.

Efter föredraget visade tandl. Nordström dels ett fotografi av den för vetenskapen nya noctuiden *Aplectoides borealis*, av Ringdahl funnen i ett par exemplar på Vällistafället i Jämtland ^{23/6} 1914, dels ett stycke av den nya tyska »Moll»-plattan, som befunnits utgöra ett idea-

liskt material till bottnar i insektlådor, dels slutligen även ett grupp-fotografi från Oslokongressen.

Högtidssammanträde i Farmaceutiska Föreningens lokaler torsdagen den 14 dec. 1933.

Närvarande ett 20-tal medlemmar samt som föreningens gäster fruarna Butovitsch, Lundblad, Olsson, Trägårdh och Tullgren samt fröknarna Bruce, Ekström och Frölinder; ordf. prof. Tullgren, sekr. lic. Ahlberg.

Sedan ordf. hälsat de närvarande välkomna och protokollet från föregående möte justerats, förrättades stadgeenligt styrelseval, vilket utföll så att samtliga avgående omvaldes, nämligen till sekr. lic. Ahlberg, till ordinarie ledamöter prof. Trägårdh och tandläkare Nordström, samt till suppleant artist Ljungdahl. Till revisorer att granska 1933 års räkenskaper omvaldes kammarskrivare Bruce och kand. Hedgren, samt till suppleanter kand. Notini och mag. Forsslund. Till klubbmästare omvaldes slutligen mag. Forsslund.

Därpå meddelade ordf. att styrelsen till medlemmar i föreningen invalt dr Butovitsch och civilingenjör S. Sörensen-Ringi, båda i Stockholm, samt Museo Entomologico »Pietro Rossi» i Trieste.

Första föredraget för aftonen hölls av prof. Trägårdh, som lämnade ett meddelande om »Mjuka trägnagarens (*Ernobius mollis*) upp-trädande inomhus». Dess förekomst har hittills alltid visat sig bero av att man i väggar, paneler eller taklister använt utskottsvirke med kvarsittande barkrester. Inga erfarenheter föreligga om denna arts upp-trädande i förarbetat, helbarkat virke. Särskilt till taklister användas ofta bräder, vilkas hela bakre hälft utgöres av bark. I dessa är trägnagaren mycket vanlig, så att barken är genomsållad av larvgångar. Många flyghål visa sig sedermera i taklisten. Det vore av intresse att närmare undersöka, hur nyinfektionen av bräderna tillgår; förmodligen sker den i brädgårdarna. Enda metoden att undvika denna skadegörelse är att ej använda bräder med kvarsittande barkrester. — Föredraget illustrerades av talrika bilder och preparat.

Mag. Forsslund redogjorde sedan för »Nyare rön över tallbockens upp-trädande efter skogseldar». De väldiga skogseldar, som rasade i norra Sverige sommaren 1933, efterföljdes av en tallbocksinvasion på brandfälten av enorma mått. Otivelaktigt var tallbocksstammen vid denna tid abnormt stor, främst beroende på den långvariga massastrejken. På grund av att det under denna tid lämnades ovanligt mycket virke kvar i skogen, ökades tallbockens yngelplatser i hög grad, vilket hade massförökning till följd. Främst tack vare prof. Trägårdhs undersökningar känner man nu i huvudsak tallbockens liv. Dock kunde föredr. under den gångna sommaren komplettera vår kunskap därom på ett par punkter. Särskilda försök ådagalade, att barkning av timret

medför larvernas avtynande och död även sedan de gått in i timret. Det är tydligt, att savbarken och ytveden äro nödvändiga som näring för larven i alla stadier. Då barken avlägsnas, upphör larven att förlänga sin gång in i veden och gräver i stället sidogångar tätt under vedytan, tydligen i avsikt att finna ny bark. Den fullbildade tallbockens näringsgnag består i att den fläckvis avgnager savbarken på såväl tall som gran samt gnager på tallbarr. Det förekom ytterst allmänt på brandfälten, men då det förut aldrig observerats, torde det ej ha större utsträckning annat än vid massförekomst. (Föredr. publ. i Svenska Skogsvårdsföreningens Tidskr. 1934.)

Tredje och sista föredraget hölls av kand. Malaise om »En förestående forskningsfärd till Birma och Yünnan», varvid han gav en orienterande redogörelse för en av honom och hans fru planerad färd till de inre delarna av Bortre Indien. Bergstrakterna i västra Yünnan kunna på goda grunder förmodas utgöra ett viktigt artbildningscentrum och han väntade fördenskull att här finna en synnerligen artrik insektfauna. Efter föredraget demonstrerade han en av honom själv konstruerad automatisk insektfälla. Denna, som var avsedd att placeras i lämpliga öppna stråk i skogarna, utgjordes av en på ena sidan öppen, tyllklädd bur, vilken skulle tvinga de flygande insekterna att vid den inre väggen söka sig uppåt, varvid de skulle hamna i en komplicerad fälla. Denna avslutades av en mässingscylinder, där insekterna skulle dödas med cyanväte och samlas i en särskild behållare. Med anledning av denna demonstration uppstod en stunds livlig diskussion.

Slutligen visade tandläkare Nordström en »julkuse» sedan förra året, som blivit fullständigt förstörd av ett flertal skadeinsekter, framför allt *Sitodrepa panicea* och *Oryzaephilus surinamensis*.

Efter föredraget vidtog ett animerat samkväm, varvid bl. a. förekom sång och dans samt föreläsning av valda delar ur den nyutkomna »Entomologisk Nidskrift».

O. Ahlberg.